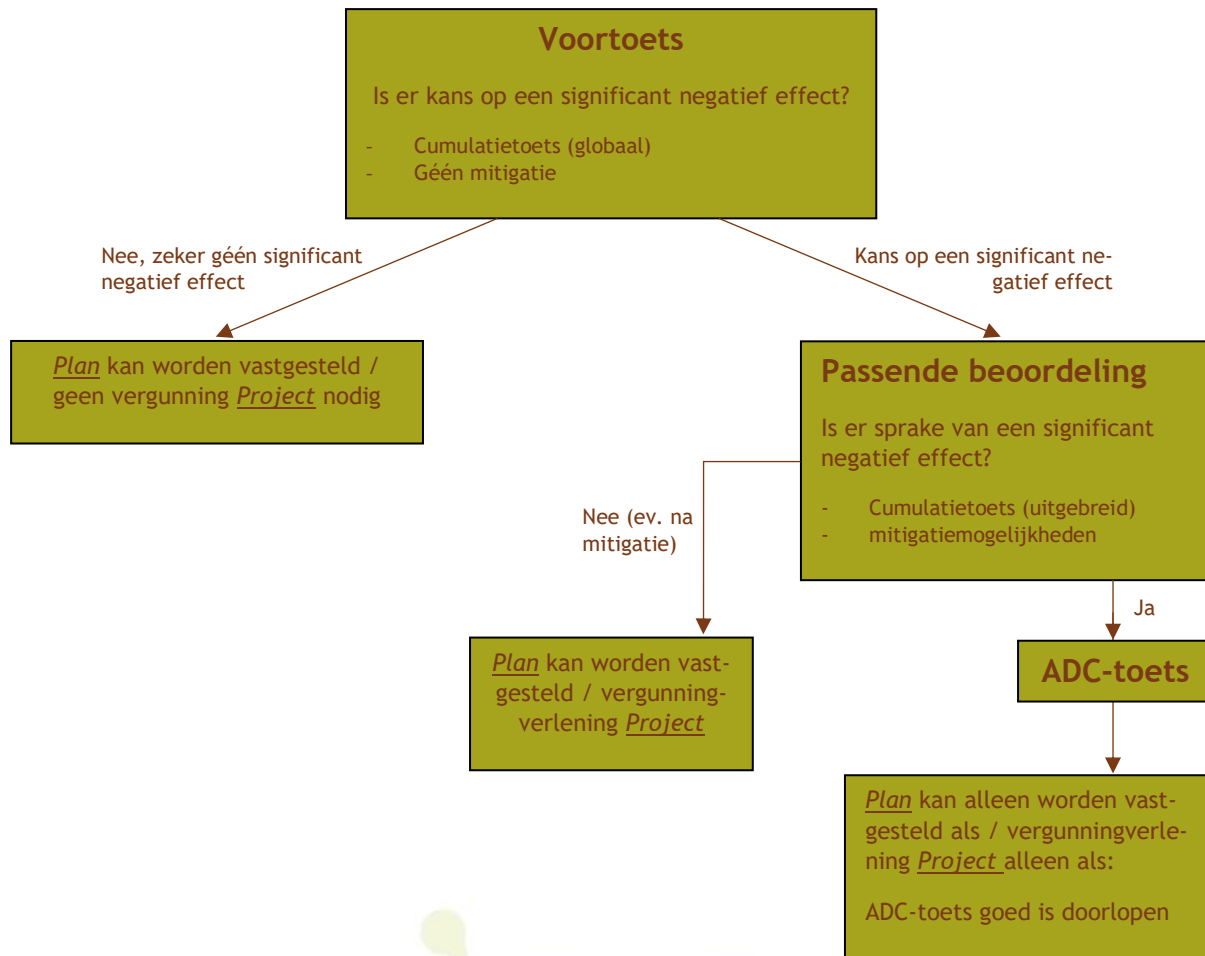

Stroomschema toetsing gebiedsbescherming Wnb

Toelichting

Voortoets

Een globale effectenanalyse van een plan of project op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in de invloedssfeer van het plan of project. Mitigerende maatregelen mogen niet meegenomen worden in de voortoets¹, wel dient een globale cumulatietoets te worden uitgevoerd². Conclusie dient te zijn of er een kans is op significante gevolgen op Natura 2000-gebieden. Met significante gevolgen wordt bedoeld op zodanige gevolgen door het plan (maximale planologische mogelijkheden) of project, al dan niet in cumulatie met andere plannen en projecten, dat het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar worden gebracht (zie hierna onder Significante gevolgen). Indien er een mogelijke kans is op significante gevolgen, geldt een vergunningplicht voor projecten (art. 2.7, lid 2 Wnb). Plannen mogen conform art. 2.7, lid 1 Wnb alleen worden vastgesteld indien de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Bij een kans op significante gevolgen is nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling (zie hierna) voordat een plan kan worden vastgesteld of een vergunning kan worden verleend. Voor het bepalen van de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in een voortoets, heeft BIJ12 een speciale handreiking gepubliceerd. Zie: <https://www.bij12.nl/nieuws/handreiking-voortoets-stikstof/>

¹ Zie HvJEU, 12 april 2018, zaak C-323/17 People over Wind Sweetman.

² Volgt uit art. 2.7, lid 3, onderdeel a Wnb en art. 6, lid 3 Hrl. Ook de beoordeling in een voortoets (of screening) dient alle onderdelen te bevatten van de vereiste beoordeling conform art. 6, lid 3 Hrl. Zie ook de uitspraak van het HvJEU, 12 april 2018, zaak C-323/17 People Over Wind Sweetman, dat betrekking had op de toetsingswijze in een voortoets, waarin staat dat de toetsing geen leemten mag vertonen in de beoordeling van plannen en projecten aan art. 6, lid 3 Hrl.

Passende beoordeling

Een passende beoordeling is erop gericht om, op basis van de beste wetenschappelijke kennis, alle aspecten van het plan of project te inventariseren - die op zichzelf of in combinatie met andere activiteiten of plannen - de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in gevaar kunnen brengen. Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, of het bevoegd gezag verlenen voor het project uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art. 2.8, lid 3). Is dit wel het geval, dan kan het plan alleen worden vastgesteld of kan de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 2.8, lid 4 Wnb). In de Passende Beoordeling mogen mitigerende maatregelen worden betrokken om het netto effect te beoordelen. Mitigatie is gericht op het voorkomen of verzachten van effecten, aan de bron of op de plek waar het effect optreedt.

ADC-toets

Aan deze criteria moet worden voldaan om bij mogelijk significant negatieve gevolgen toch een plan te kunnen vaststellen of een vergunning te kunnen verlenen voor een project:

- bij ontbreken van Alternatieve oplossingen voor het project of andere handeling,
- om Dwingende redenen van groot openbaar belang, en
- dat de initiatiefnemer Compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Wanneer sprake is van een significant effect op een prioritaire soort of een prioritair habitatype³, kunnen alleen argumenten die verband houden met (1) de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, (2) na advies van de Europese Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.

BIJ12 heeft een handreiking ADC-toets opgesteld dat het bevoegd gezag ook gebruikt als toetsingskader bij vergunningverlening. De handreiking vindt je hier: https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2019/10/Handreiking_ADC-toets-oktober-2019.pdf

Significante gevolgen

Bij significantie wordt gekeken of het halen van de instandhoudingsdoelstelling door het project mogelijk in gevaar komt. Dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Dit kan anders liggen als:

- de afname minder dan de minimum-oppervlakte van het habitatype is, er is dan per definitie geen sprake van een meetbare afname;
- wanneer het effect opgevangen kan worden in de natuurlijke fluctuaties, door de veerkracht van het gebied of van de populatie;
- er sprake is van specifieke bijzonderheden en milieukenmerken.

Het minimumareaal per habitatype is beschreven in het Profielendocument (Ministerie van LNV, 2008 en 2014) en bedraagt in de meeste gevallen 1 are⁴. Voor leefgebieden van soorten is meestal geen oppervlakte (ondergrens) gekwantificeerd en draait het in de beoordeling om de populatieomvang en de draagkracht van een Natura 2000-gebied. Zie ook het document 'Leidraad bepaling significantie' op de volgende link: https://www.commissie.nl/docs/mer/diversen/leidraad_bepaling_significantie27052010.pdf.

Cumulatietoets

In de voortoets en de passende beoordeling moet ook onderzocht worden of een activiteit in cumulatie met andere plannen of projecten kan leiden tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Een activiteit hoeft op zichzelf niet tot significante effecten te leiden, maar bij stapeling van effecten van andere projecten kan dit wel het geval zijn. Het is daarom belangrijk dat deze effecten goed onderzocht worden. Bij de beoordeling van cumulatie van effecten hoeft in principe alleen rekening worden gehouden met de soorten, hun leefgebied en de habitattypen waarop het plan of project - die het belangrijkste voorwerp van de beoordeling uitmaakt - mogelijk significant negatieve effecten heeft.

In cumulatie hoeven alleen concrete plannen en projecten te worden betrokken. Projecten of activiteiten die al enige tijd zijn gerealiseerd of plaatsvinden, worden geacht verdisconteerd te zijn in de achtergrond of onderdeel uit te maken van de actuele toestand. Projecten waarvoor de goedkeuring is verleend maar nog niet

³ Prioritaire soorten of habitats zijn beschermde waarden waarvoor Nederland een bijzondere verplichting heeft binnen de EU om ze in stand te houden.

⁴ <https://www.natura2000.nl/profielen>

zijn voltooid moeten wel worden betrokken in cumulatie, evenals projecten en plannen waarvoor gedurende de toetsingsprocedure of op zeer korte termijn toestemming wordt verleend.

Mitigatie

Mitigatie is gericht op het voorkomen of verzachten van effecten, aan de bron of op de plek waar het effect optreedt. Mitigerende maatregelen mogen in de verslechteringsstoets en in de passende beoordeling worden betrokken in de toetsing, maar eerst dienen de effecten in beeld te worden gebracht van sec het project zelf. In de voortoets mag expliciet geen mitigatie worden meegenomen, zoals onlangs nog duidelijk is gemaakt door het Europees Hof van Justitie . Mitigerende maatregelen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- Het tijdschema (timing en duur) van de uitvoering, bijvoorbeeld geen werkzaamheden tijdens het voortplantingsseizoen.
- De aard van de werkzaamheden en het gebruikte materieel.
- De afbakening van delen van het gebied die in geen geval mogen worden betreden.
- Alternatieve bouwtechnieken, bijvoorbeeld boren in plaats van heien, ‘onderwaterbeton’ in plaats van grondwateronttrekking.
- Afscherming van geluid, licht en andere verstoringsbronnen.

© Hunink, S. **NatuurInclusief, 10 januari 2022.** Geldig voor plannen en projecten. Geldt niet voor: plannen en projecten die direct verband houden met of nodig is ten behoeve van het halen van Natura 2000-doelstellingen conform een definitief beheerplan (daarvoor gelden geen vergunningsplicht (zie art. 2.7, lid 1 en 2 Wnb)). Disclaimer: Gebaseerd op de wettekst Wnb en vaste jurisprudentie dd 10 januari 2022. Aan dit schema kunnen geen rechten worden ontleend.

